

Warszawa, dnia 14 października 2025 r.

Poz. 1058

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 26 września 2025 r.

w sprawie ustanowienia roku 2026 Rokiem Józefa Czapskiego

W 2026 roku przypada 130. rocznica urodzin Józefa Czapskiego, niezwyklego artysty, a zarazem wielkiego Polaka i Europejczyka. Czapski dał świadectwo zarówno okrucieństw, jak i piękna oraz pragnienia prawdy w XX wieku.

Józef Czapski, żyjący w latach 1896–1993, był wybitnym malarzem, jednym z czołowych przedstawicieli środowiska kapistów, które odegrało kluczową rolę w polskiej sztuce dwudziestolecia międzywojennego. Był także znakomitym pisarzem, autorem głębokich esejów o sztuce i literaturze oraz unikalnych dzienników obejmujących około trzystu zeszytów. Jako uczestnik wojny polsko-bolszewickiej został odznaczony Orderem Virtuti Militari. We wrześniu 1939 roku trafił do niewoli sowieckiej. Był świadkiem zbrodni katyńskiej, a po zwolnieniu w 1941 roku – oficerem armii gen. Władysława Andersa. W swojej książce „Na nieludzkiej ziemi” przedstawił wstrząsający obraz Związku Sowieckiego w czasie II wojny światowej. Po wojnie, jako emigrant, współtworzył z Jerzym Giedroyciem paryską „Kulturę”.

Czapski był jednym z prekursorów pojednania polsko-ukraińskiego i idei zjednoczonej Europy. Już w latach 50. XX wieku próbował przekonywać moźnych tego świata do budowy porozumienia między narodami. Był arystokratą o najszczerzych demokratycznych przekonaniach. Czapski, urodzony w Pradze i wychowany pod Mińskiem, czuł się równie dobrze w Warszawie jak i w Paryżu – łączył głębokie poczucie europejskości z polskim patriotyzmem.

W komunistycznej Polsce był uznawany za wroga, dlatego został objęty zakazem publikacji. Jego twórczość była dostępna dzięki wydawnictwom podziemnym, a później powracała za sprawą licznych publikacji i wystaw. Postać Józefa Czapskiego zasługuje na poznanie przez jak najszerze grona i może stanowić inspirację dla współczesnych, zwłaszcza młodych Polaków w ich drodze do polskości – tym samym europejskości.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, przekonany o wyjątkowym znaczeniu dorobku Józefa Czapskiego oraz wykonanej przez niego pracy, ustanawia rok 2026 Rokiem Józefa Czapskiego.

Marszałek Sejmu: *S. Hołownia*